

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра менеджменту ім. проф. Й. С. Завадського

ЗАТВЕРДЖЕНО
Економічний факультет
«18» червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕНЕДЖМЕНТ»**

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Факультет економічний

Розробники: Ольга ГОГУЛЯ доцент кафедри менеджменту ім. проф.

Й. С. Завадського, кандидат економічних наук, доцент

Вікторія СОТНИК доцент кафедри менеджменту ім. проф.

Й. С. Завадського, кандидат економічних наук, старший дослідник

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни «Менеджмент»

Навчальна дисципліна «Менеджмент» є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля», що закладає універсальні знання і навички з управління організацією, колективом, процесом тощо, формує у майбутніх фахівців (менеджерів) сучасне управлінське мислення та систему спеціальних знань у сфері менеджменту. Навчальна дисципліна присвячена вивченню теоретичних і практичних аспектів сутності і складових процесу управління, рівнів, сфер менеджменту, законів та закономірностей формування організацій, принципів, функцій та методів менеджменту, основ планування, організації, мотивації та контролю діяльності, технологій прийняття управлінських рішень, концепцій і підходів до визначення ефективності управління, стилів керівництва та лідерства, інформаційного забезпечення процесу управління.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти		
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>	
Галузь знань	<i>07 Управління та адміністрування</i>	
Спеціальність	<i>076 Підприємництво та торгівля</i>	
Освітня програма	<i>Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної, заочної та дистанційної (за наявності) форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	3	-
Семестр	6	-
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	-
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 год.</i>	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета - формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у сфері менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню – «Історія розвитку підприємництва та менеджменту», «Економетрика», «Іноземна мова», «Лідерство та управління кар'єрою», «Товарознавство».

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.

ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Менеджмент»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	тижні	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	п	с.р.		л	п	с.р.
Модуль 1. Система менеджменту організації									
Тема 1. Поняття і сутність менеджменту	1		2	2	30				
Тема 2. Розвиток науки управління	2		2	2					
Тема 3. Основи теорії прийняття управлінських рішень. Методи обґрунтування управлінських рішень	3, 4		4	4					
Тема 4. Інформація і комунікації в менеджменті	5, 6		4	4					
Разом за змістовим модулем 1		54	12	12	30				
Модуль 2. Процес управління в організації									
Тема 5. Планування в організації	7, 8		4	4	30				
Тема 6. Організація як функція управління	9, 10		4	4					
Тема 7. Мотивація в менеджменті	11, 12		4	4					
Тема 8. Контроль як функція менеджменту	13		2	2					
Тема 9. Управління групами, керівництво та лідерство	14		2	2					
Тема 10. Ефективність менеджменту	15		2	2					
Разом за змістовим модулем 2		66	18	18	30				
Усього годин		120	30	30	60				

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття і сутність менеджменту	2
2	Тема 2. Розвиток науки управління	2
3	Тема 3. Основи теорії прийняття управлінських рішень. Методи обґрунтування управлінських рішень	4
4	Тема 4. Інформація і комунікації в менеджменті	4
5	Тема 5. Планування в організації	4
6	Тема 6. Організація як функція управління	4
7	Тема 7. Мотивація в менеджменті	4
8	Тема 8. Контроль як функція менеджменту	2
9	Тема 9. Управління групами, керівництво та лідерство	2
10	Тема 10. Ефективність менеджменту	2
	Разом	30

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінарське заняття 1. Поняття і сутність менеджменту	2
2	Семінарське заняття 2. Розвиток науки управління	2
3	Семінарське заняття 3. Основи теорії прийняття управлінських рішень. Методи обґрунтування управлінських рішень	2
4	Практичне заняття 1. Основи теорії прийняття управлінських рішень. Методи обґрунтування управлінських рішень	2
5	Семінарське заняття 4. Інформація і комунікації в менеджменті	2
6	Практичне заняття 2. Інформація і комунікації в менеджменті	2
7	Семінарське заняття 5. Планування в організації	2
8	Практичне заняття 3. Планування в організації	2
9	Семінарське заняття 6. Організація як функція управління	2
10	Практичне заняття 4. Організація як функція управління	2
11	Семінарське заняття 7. Мотивація в менеджменті	2
12	Практичне заняття 5. Мотивація в менеджменті	2
13	Практичне заняття 6. Контроль як функція менеджменту	2
14	Практичне заняття 7. Управління групами, керівництво та лідерство	2
15	Практичне заняття 8. Ефективність менеджменту	2
	Разом	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійна робота 1	30
2	Самостійна робота 2	30
	Разом	60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання	
Модуль 1. Система менеджменту організації			
Семінарське заняття 1. Поняття і сутність менеджменту	ПРН 3, 6, 10, 13, 17 Знати основні поняття та категорії менеджменту. Розуміти принципи і методи менеджменту. Вміти виявляти чинники впливу зовнішнього та внутрішнього середовища організації; використовувати відповідно до ситуації технології прийняття та реалізації управлінських рішень; формувати ефективні комунікації в процесі управління.	5	
Семінарське заняття 2. Розвиток науки управління		5	
Семінарське заняття 3. Основи теорії прийняття управлінських рішень. Методи обґрунтування управлінських рішень		5	
Практичне заняття 1. Основи теорії прийняття управлінських рішень. Методи обґрунтування управлінських рішень		15	
Семінарське заняття 4. Інформація і комунікації в менеджменті		5	
Практичне заняття 2. Інформація і комунікації в менеджменті		15	
Самостійна робота 1		20	
Модульна контрольна робота 1		30	
Всього за модулем 1		100	
Модуль 2. Процес управління в організації			
Семінарське заняття 5. Планування в організації	ПРН 3, 6, 10, 13, 17 Знати основні поняття та категорії менеджменту. Розуміти принципи і методи менеджменту. Вміти виявляти чинники впливу зовнішнього та внутрішнього середовища організації; використовувати відповідно до ситуації технології прийняття та реалізації управлінських рішень; формувати ефективні комунікації в процесі управління.	4	
Практичне заняття 3. Планування в організації		8	
Семінарське заняття 6. Організація як функція управління		4	
Практичне заняття 4. Організація як функція управління		8	
Семінарське заняття 7. Мотивація в менеджменті		4	
Практичне заняття 5. Мотивація в менеджменті		8	
Практичне заняття 6. Контроль як функція менеджменту		8	
Практичне заняття 7. Управління групами, керівництво та лідерство		8	
Практичне заняття 8. Ефективність менеджменту		8	
Самостійна робота 2		10	
Модульна контрольна робота 2			30
Всього за модулем 2			100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30		
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$		

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний)
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (зокрема із використанням мобільних девайсів). Самостійні роботи у вигляді доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально в дистанційному режимі (у онлайн формі за погодженням із деканом факультету і лектором курсу)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Менеджмент» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1549>).
- Менеджмент: навчальний посібник / Балановська Т. І., Гогуля О. П., Троян А. В., Сотник В. В. Вид. 2-ге, переробл. і доп. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2024. 606 с. URL: <http://dspace.nubip.edu.ua/handle/123456789/9827>
- Балановська Т. І., Гогуля О. П., Кубіцький С. О., Михайліченко М. В., Троян А. В. Управління організацією: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2021. 464 с. URL: <http://dspace.nubip.edu.ua/handle/123456789/7902>

10. Рекомендовані джерела інформації

- Балановська Т. І., Гавриш О. М., Восколупов В. В. Сучасні концепції управління: навчальний посібник. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2025. 320 с.
- Балановська Т. І., Драмарецька К. П., Гогуля О. П. Формування команди ризик-менеджменту підприємств в умовах дефіциту людських ресурсів. *Економіка та суспільство*. 2026. № 84. DOI: 10.32782/2524-0072/2026-84-1
- Білорус Т. В. Практикум з менеджменту: навчальний посібник. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2020. 185 с.
- Власюк К. В. Стратегічний менеджмент: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2025. 152 с.

5. Лазоренко Т. В., Пермінова С. О. Основи менеджменту: конспект лекцій. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 166 с.
6. Марченко О. М. Практикум з менеджменту: навч. посіб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с.
7. Менеджмент: навч. посіб. для здобувачів вищої освіти / Страпчук С. І., Миколенко О. П., Попова І. А., Пустова В. В. Львів: Видавництво «Новий Світ - 2000», 2020. 356 с.
8. Менеджмент: навч.-практ. посіб. для самост. вивч. дисципліни у схемах, таблицях, тестах та завданнях / Афанасьєв М. В., Іпполітова І. Я., Ушкальов В. В., Муренець І. Г.; за заг. ред. В. В. Ушкальова. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 392 с.
9. Менеджмент: підручник / Бірюченко С. Ю., Бужимська К. О., Бурачек І. В. та ін.; за заг. ред. Т. П. Остапчук. Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с.
10. Менеджмент: підручник / Шкільняк М. М., Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Тернопіль: Західноукраїнський національний університет, 2022. 258 с.
11. Основи менеджменту і маркетингу: навчальний посібник / Рижакова Г. М., Яковенко В. Б., Івахненко І. С. та ін. Київ: КНУБА, 2024. 176 с.
12. Самодай В. П. Менеджмент: у схемах і таблицях: навч. посіб. для підготовки бакалаврів, магістрів з усіх напрямів підготовки і галузей знань. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2025. 494 с.
13. Сотник В. В., Гоголя О. П., Восколупов В. В. Ділова етика як інструмент формування корпоративної культури у системі менеджменту підприємств в умовах глобальної невизначеності. *Бізнес Інформ*. 2025. № 11 URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2025-11_0-pages-447_455.pdf
14. Сучасний менеджмент у схемах і таблицях: навч. посіб. Ч. 1 / Іванова Н. С., Приймак Н. С., Карабаза І. А. та ін. Кривий Ріг: ДонНУЕТ ім. М. Туган-Барановського, 2021. 248 с.
15. Управління бізнесом: навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і допов. / Балановська Т. І., Троян А. В., Гавриш О. М., Восколупов В. В. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2024. 303 с. URL: <http://dspace.nubip.edu.ua/handle/123456789/9825>
16. Харченко Г. А., Гоголя О. П., Харченко В. В. Теорія організацій: навч. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 073 «Менеджмент». Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2023. 456 с. URL: <http://dspace.nubip.edu.ua/handle/123456789/9331>